

Utvärdering av det nationella kvalitetssäkringssystemet för högre utbildning

Göran Melin och Amanda Bengtsson Jallow
Faugert & Co Utvärdering

Uppdraget

- Det övergripande syftet med utvärderingen av kvalitetssäkringssystemet var att:
 1. Få veta effekterna av kvalitetssäkringssystemet
 2. Ge rekommendationer till Universitetskanslersämbetet om hur kvalitetssäkringssystemet kan vidareutvecklas

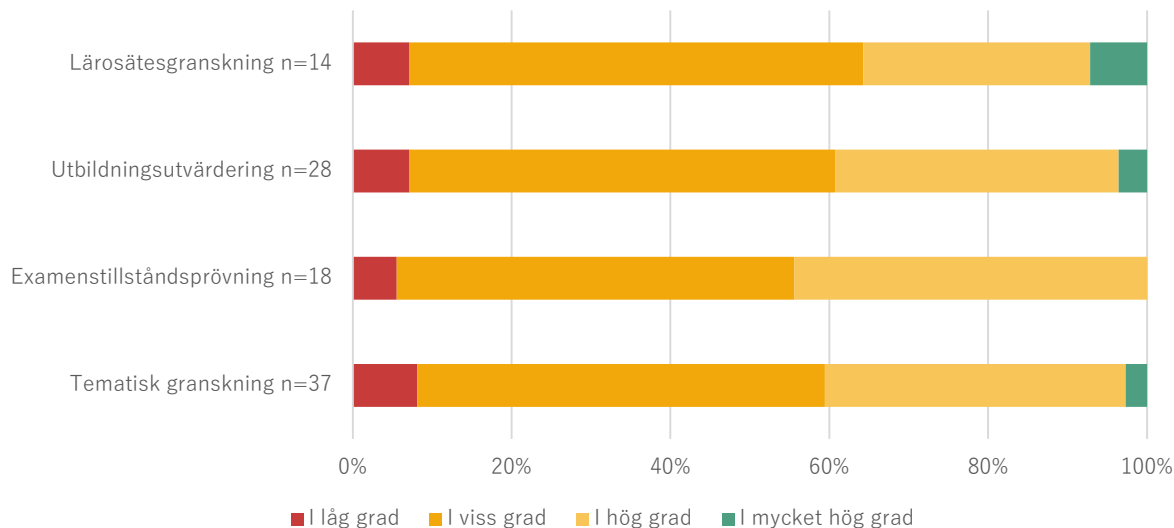
Genomförande

- ↗ Enkät till alla lärosäten
- ↗ Internationella fallstudier
 - ↗ Flandern, Frankrike, Norge och Österrike
- ↗ Intervjuer, 84 intervjuer med 91 intervjupersoner
 - ↗ Sonderande
 - ↗ Djupintervjuer – lärosäten, studentkårer, forskningsorganisationer
 - ↗ Intressentintervjuer – arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, nationella studentorganisationer
- ↗ Fördjupningsstudier
 - ↗ Chalmers, Konstfack, Malmö universitet, Mälardalens högskola, Sophiahemmet, Stockholms universitet, Umeå universitet

Övergripande resultat och effekter 1/3

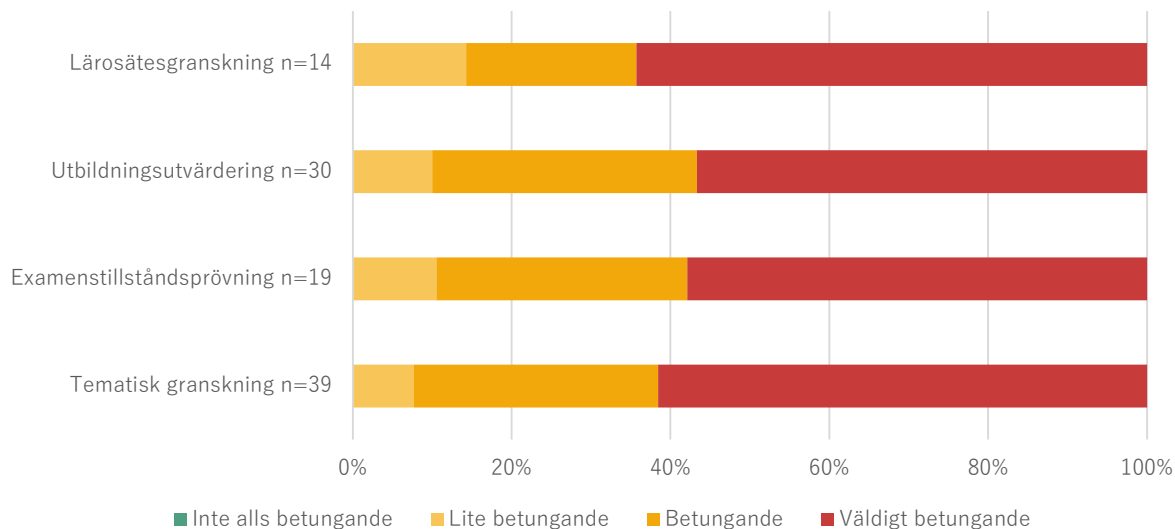
Andel som anger i vilken utsträckning det egna lärosätet är nöjd med UKÄ:s kvalitetssäkringssystem

Övergripande resultat och effekter 2/3

Andel som anger i vilken utsträckning UKÄ:s kvalitetssäkringssystem är betungande

Övergripande resultat och effekter 3/3

Student- och doktorandperspektiv, arbetslivsperspektiv

- ↗ Båda grupperna bekräftar den positiva bilden av kvalitetssäkringssystemet
 - ↗ Gediget system, positivt att lärosätena får incitament att bedriva kvalitetsarbete
 - ↗ Särskilt positivt att gruppernas perspektiv finns med

Förbättringsområden

- ↗ Studenternas förutsättningar för deltagande i utvärderingar
- ↗ Arbetsliv och samverkan – otydligt formulerat
- ↗ Avsaknaden av nationellt jämförbara resultatmått

Resultat och effekter per komponent

	Lärosätes- granskning	Utbildnings- utvärdering	Examenstillstånds- prövning	Tematisk utvärdering
Kvalitetsdrivande	3	2	-	1/2
Identifierar relevanta utvecklingsområden	3	2	2	2
Betungande	3	2	1	1/2
Nöjdhet	3	2	3	2
Ändamålsenlig	3	2	3	1

3 = i hög grad, 2 = i viss grad, 1 = i låg grad

Svar på huvudfrågor

(1) Är kvalitetssäkringssystemet kvalitetsdrivande?

Ja, det nuvarande kvalitetssäkringssystemet betraktat i sin helhet är tydligt kvalitetsdrivande

(2) Är kvalitetssäkringssystemet utformat på ett ändamålsenligt sätt?

Lärosätesgranskningen och examenstillståndsprövningen i stort är ändamålsenligt utformade, men utbildningsutvärderingen och den tematiska utvärderingen är det delvis inte. Kostnaderna för systemet är höga och oförsvarbara i de delar där det finns uppenbara överlapp mellan komponenter och/eller bedömningsområden samt i delar som inte uppfattas vara kvalitetsdrivande

SWOT-analys 1/2

Styrkor

- Genomlysning och självvärderingsmomentet – klart kvalitetsdrivande
- Tillits- och dialogbaserat system som utgår från lärosätenas autonomi och har ett användarperspektiv
- Processinriktade inslag är uppskattade och granskningsprocessen stärker kvalitetskulturen och involverar studenter
- Systemet är kompatibelt med ENQA
- Återföringskonferenserna är uppskattade
- Lärosätesgranskning och examenstillståndsprövning är ändamålsenliga

Svagheter

- Stor administrativ arbetsbörda på lärosätena (lokalt utvecklingsarbete lidande)
- Granskningarna ej anpassade efter lärosätenas olika förutsättningar
- Utbildningsutvärderingen och den tematiska utvärderingen är inte ändamålsenligt utformade
- Bristen på kalibrering av bedömargruppernas bedömning och yttranden gör att UKÄ:s beslut ibland upplevs som godtyckliga
- Bristande jämförbarhet mellan utbildningar
- Det finns svagheter i UKÄ:s instruktioner (vägledning, mallar etc.)

SWOT-analys 2/2

Utvecklingspotential

- Förbättrad återkoppling från bedömargrupper
→ återkopplingen blir *tydligt* utvecklande
- En "light-version" av LSG
- Dialogen med lärosätena – bra startpunkt för djupare samarbete och bättre kommunikation
- Bättre delning av erfarenheter och lärdomar mellan lärosätena → lärande bortom granskningarna
- Medlemskap i ENQA → bättre internationell jämförbarhet och delning av erfarenheter
- Ett administrativt hållbart och förutsägbart system skulle stimulera lärosätenas utveckling av utbildningar
- Stärkt arbetsmarknadsperspektiv

Farhågor

- Stora volymer textdokument riskerar leda till att lärosätena utvecklar dokument istället för sina utbildningar
- Inslag som uppfattas som politiskt motiverade snarare än kvalitetsrelaterade riskerar leda till minskad legitimitet
- Faktorer som riskerar urholka förtroendet för systemet: Fortsatt hög arbetsbelastning; Granskningar vars nytta inte upplevs motsvara kostnaden; förtydliganden och rättelser från lärosätena som inte hörsammass; Överlappande granskningar och överlappande inslag i olika granskningar; Brist på kalibrering mellan bedömargrupper

Tack!

goran.melin@faugert.se, 070-817 78 96

amanda.bengtsson.jallow, 070-766 67 84

josefine.olsson@faugert.se, 070-4800464

Abidjan • Amsterdam • Berlin • Bogotá • Brighton • Brussels • Frankfurt/Main •
London • Paris • Stockholm • Tallinn • Vienna